

༡། ལྷི་ལོ་ ༡༠༡༧ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ནས་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣༡ བར་གྱི་བོད་མིའི་སྐྱིད་

འདུགས་འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལས་བསྡེམས་རྒྱས་པར་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱུན་ལས་
ནས་ཞིབ་འདུག་ཞུས་པའི་སྐྱེད་ཚོར་ལན་འདེབས་འགོད་འབྲུལ་ཞུས་པ་གསལ་གསལ།

༡༥ ལས་བསྡེམས་ཤོག་གྲངས་ ༡ ནང་། ༡༥ འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཁོངས་སྤྱི་བྱ་བར་ནང་
སྐྱེད་ཁང་ཆེ་བ་གྲངས་ ༥ དང་འབྲིང་བ་ ༥ རྒྱུང་བ་ ༡༤ དང་། བལ་ལྷུལ་ནང་སྐྱེད་ཁང་རྒྱུང་བ་
གྲངས་ ༡༡ བཅས་སྤྱོད་སྐྱེད་ཁང་ཆེ་རྒྱུང་བསྡེམས་གྲངས་ ༤༡ ཡོད། ཅེས་སོགས་གསལ་འདུག་
པས། བོད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིས་ཁང་གི་སྐྱེད་ཁང་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ནམས་ཀྱང་འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་
ཀྱི་བྱ་བའི་ཁོངས་ཡིན་པར་བརྟེན། མ་འོངས་པར་ལས་བསྡེམས་ནང་འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱ་བའི་
ཁོངས་སྤྱི་བྱ་བར་ནང་སྤྱི་འབྲུགས་སྐྱེད་ཁང་ཞེས་སོགས་འབྲི་དགོས་འདུག།

ལན། ༡༥ དགོངས་འཆར་གནང་བ་ལྟར་བཅི་བཀྱར་བྱ་རྒྱ།

༡༦ ལས་བསྡེམས་ཤོག་གྲངས་ ༤ ནང་། ༤༥ ལྷི་ལོ་ ༡༠༡༧ ཟླ་ ༤ པའི་ནང་འདི་གའི་འི་བི་འབྲེལ་
མཐུད་པ། བྱ་བའི་ཁོངས་སྐྱེད་ཁང་དང་བདེ་ལེགས་སྐྱེད་ཁང་བཅས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་འི་བི་ལས་
གཞི་ལག་བརྒྱུ་ཕྱོགས་ལམ་སྐྱོད་ RNTCP འོག་རྒྱ་གར་ས་གནས་ཅན་དི་རྩར་ཕུ་ཚོགས་འདུ་ནང་
མཉམ་ཞུགས་ལྷེད་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། ཅེས་གསལ་བས། བྱ་བའི་ཁོངས་སྐྱེད་ཁང་དང་བདེ་ལེགས་སྐྱེད་
ཁང་ཞེས་ལོགས་སྤྱི་དུ་རྒྱུ་ལ་ལ་གཞིགས་ན་བདེ་ལེགས་སྐྱེད་ཁང་དེ་བཞིན་དེ་གའི་བྱ་བའི་ཁོངས་མིན་པ་
ལྟ་བུ་མཐོན་པས། དེ་ལྟར་འབྲི་དོན་དང་གོ་བ་ལེན་རྒྱུ་ལ་བཅས་ཁ་གསལ་ཡོང་བ།

ལན། ༡༦ འདི་ནས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ཡོད་པའི་སྐྱེད་ཁང་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་ནམས་འདི་གའི་
བྱ་བའི་ཁོངས་ཞེས་བྱིས་སྐོལ་རྩར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བདེ་ལེགས་སྐྱེད་ཁང་འདི་གའི་ཐད་ཀར་འཛིན་
སྐྱོང་འོག་མེད་པར་བརྟེན་ལོགས་སྤྱི་བྱ་བའི་ལོགས་ཡིན།

༡༧ ལས་བསྡེམས་ཤོག་གྲངས་ ༦ ནང་། ལྷུལ་འབྲུས་ཇི་ལྷུང་གི་ཁོངས་སྤྱི་ལོ་འཁོར་འདིར་འི་བི་འི་མ་པ་
སོ་སོའི་ཐོག་མའི་ནད་པའི་གྲངས་འཁོར་དང་། ལོ་མཇུག་དྲུག་བསྐྱེད་ཇི་ལྷུང་གང་ཡང་མི་གསལ་
བས་དེ་ལྷུགས་ཁ་གསལ་དགོས་རྒྱ།

ལན། ༩། རྩི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་་་་་་་་ ༢༠ རང་ཉི་ལེ་ནད་པ་ ༢༥༠ བྱང་ཡོད་པ་ནས་ནད་པ་དྲག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་
གྲངས་ ༡༧༠ དང་། ལྷན་བཅོས་གནང་བཞིན་པ་ནད་པ་གྲངས་ ༩༩ འདས་ཤོངས་སྤྱིན་པ་གྲངས་
༡༡ ལྷན་བཅོས་ཆ་ཚང་མཚུགས་ལྟ་བུ་པ་གྲངས་ ༩ ལྷན་བཅོས་མ་འཕྲོད་པ་གྲངས་ ༡ རྒྱུ་ལ་སྤྱི་
གནས་སྤོ་སྤྱོད་པ་གྲངས་ ༡༢ བཅས་སོ།

༤༥ ལས་བརྗེས་མེད་གྲངས་ ༤ རང་། ༥། ལས་གཞི་འདི་ལོ་ཐོག་སྤྱིར་དང་། མོན་གྲོ་སྤེལ་གོ་བ། མན་
ཏུ་མ་ལ་བཅས་སུ་མཆིན་ནད་དུག་ཐབས་ཁ་ཡོད་པའི་དཔེ་བྱིད་དགེ་ལྡན་གྲངས་ ༩༩ ལ་རིམ་པ་མཐོ་
བའི་བརྟག་དཔྱད་དང་། ཞེས་གསལ་བས། མཆིན་ནད་དུག་ཐབས་ཁ་ཡོད་པའི་དཔེ་བྱིད་དགེ་ལྡན་དེ་
རྣམས་ལ་རིམ་པ་མཐོ་བའི་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཇེས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་། ལྷན་བཅོས་ཀྱི་མཐུན་
འགྱུར་གནང་སྤོ་གས་རི་ལྟར་ཡིན་ནམ།

ལན། ༤། སྤྱིར་དང་། མོན་གྲོ་སྤེལ་གོ་བ། མན་ཏུ་མ་ལ་བཅས་སུ་མཆིན་ནད་དུག་ཐབས་ཁ་ཡོད་པའི་དཔེ་
འབྲིད་དགེ་ལྡན་གྲངས་ ༩༩ ལ་འདི་གའི་མཆིན་ནད་དུག་ཐབས་ལས་གཞི་འདི་ལོ་ནས་རིམ་པ་མཐོ་
བའི་བརྟག་དཔྱད་ CBC, LFT, HBVDNA, HBeAg, S Creatinine, AFP, USG བཅས་བརྟག་
དཔྱད་ཁག་བྱས་པ་ནས་དཔེ་འབྲིད་དགེ་ལྡན་ ༩ ལ་སྤྱི་མཆོད་དགོས་པའི་སྤྱི་ལོ་ལམ་སྤོ་སྤོ་སྤོ་
པ་ལྟར་དཔེ་འབྲིད་དགེ་ལྡན་དེ་དག་ལ་འདི་ལས་ནས་རིན་མེད་ཐོག་མཆིན་ནད་དུག་ཐབས་ཁ་ཡོད་སྤྱི་
སྤེལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དཔེ་འབྲིད་དགེ་ལྡན་དེ་དག་ལ་སྤྱི་མཐུད་རིམ་པ་མཐོ་བའི་བརྟག་དཔྱད་
གནང་འཆར་ཡོད་པར་ད་ལྟའི་འཆར་ཉོག་དཔྱད་བསྐྱོར་གཉན་རིམས་ ༡༧ ཡི་ནད་ཡམས་རྒྱུན་བྱས་ཐུབ་
མེད།

༤༦ ལས་བརྗེས་མེད་གྲངས་ ༤༤ རང་། ༡། རྩི་ལོ་ ༢༠༡༧་་་་་་་་་་ ༢༠ གཅིག་ཕྱར་ལྷན་བཅོས་ལྷ་སྤོང་གི་
ཚོགས་མི་གྲངས་ ༩༩༩༩ ལ་ལྷན་བཅོས་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ལྷན་བཅོས་ཁེ་ཕན་ཆེད་
སྤོར་ ༩༩,༧༩༡,༡༩༩ མོང་ཡོད་ལ་རང་རིགས་པོད་མི་ཚོའི་ནད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་དྲག་བསྐྱེད་དང་
དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཞན་པའི་དུད་བྱིས་མང་པོ་ཞིག་གི་དཔལ་འབྱོར་ལའང་དོན་དངོས་ཐོག་ཕན་
ཐོགས་བྱུང་ཡོད། ཅས་གསལ་བས། རྩི་ལོ་འདིར་ལྷན་བཅོས་ལྷ་སྤོང་གི་ཚོགས་མི་ཞུགས་མཁན་

དགོངས་ལྷ་དགོས་གསུངས་པས་ཅ་དགོངས་ལྷ་སྟན་གནང་། ། ཞེས་གསལ་བས། གོང་དུ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་
 དེབ་སྐྱེལ་སྤྱིར་གནང་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་འབྲེན་གནང་ཞེས་པར་གོ་དགོས་པར་སེམས། སྟན་ཅིས་ཁང་
 གི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་སྟན་པ་ཚོས་ལོ་ཐར་ཅ་དགོངས་ལྷས་ཚབ་ཡོད་
 དམ་མེད། མེད་ཚོ་སྤྱིམས་འགལ་ཡིན་མིན་དང་། སྟན་ཅིས་ཁང་གི་འཛིན་སྲོང་ནས་དེ་གའི་མཐོ་སློབ་
 དེབ་སྐྱེལ་སྤྱིར་འབྲེན་གནང་བའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་དེ་འགན་འཛིན་སྟན་ཚོགས་
 ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཡིན་མིན་དང་། གསལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པའི་སྟན་ཚོགས་ནས་ཀྱང་
 རོས་ལེན་གནང་བེན་པ་ཡིན་མིན་གསལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཡོད་བ།

ལན། ༡། དེ་ནས་ ། གོང་ཀྱི་སྟན་ཅིས་ཁང་གི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་སྟན་
 རམས་པ་ཚོས་ལོ་ ཐར་ཅ་དགོངས་ལྷས་ཚབ་ཡོད་དམ་མེད། ། ཅེས་གསལ་ཐད་སྟན་རམས་པ་ཚོས་
 ལོ་ཐར་ཁོང་ཉིད་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཅ་དགོངས་ལྷ་སྟན་སྤུལ་བར་སྤྱི་ལོ་
 ༡༠༡༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་སྟན་ཚོགས་སྐབས་དུག་པའི་རྒྱན་ལས་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ཤོས་
 བརྒྱར་བྱས་ཇེས་ཁོང་ཉིད་སྤྱི་མཐུད་ཚོགས་མིར་ལས་བཞུགས་ཡོད་བཞུགས་པས་ད་ཆ་སྐབས་དུག་པའི་
 རྒྱན་ལས་ཚོགས་མིར་སྤྱི་མཐུད་གནས་བཞུགས་ཡིན། ༡། སྟན་ཅིས་ཁང་གི་འཛིན་སྲོང་ནས་དེ་གའི་
 མཐོ་སློབ་སྤྱིར་འབྲེན་གནང་བའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱགས་གནང་བ་དེ་འགན་འཛིན་སྟན་ཚོགས་
 ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཡིན། དེ་བཞིན་གནང་དོན་དེ་ཉིད་ཐད་བཀའ་དུང་བརྒྱད་སྤྱི་འབྲུས་ཚོགས་དུང་ལས་
 ཁུངས་ནས་ཡིག་ཡང་ ༦/༡༠༡༠/༡༧༡༥༠ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ འཁོད་བཀའ་ཅན་
 སེབས་ལན་དུ་བོད་ཀྱི་སྟན་ཅིས་ཁང་ནས་སྟན་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཁང་དང་སྟན་སྲོང་ཁང་གཉིས་བོད་ཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་པའི་སྟན་ཚོགས་འོག་དེབ་སྐྱེལ་ལྷས་སྲོད་གནང་བ་དེ་སྤྱིར་འབྲེན་བྱས་པའི་གསར་འགོད་
 གསལ་བསྐྱགས་སྤེལ་བ་དེ་དག་འགྲིག་མིན་དང་དེ་སྤྱིར་གནས་བབ་རང་སོར་གནས་ཐོག་ལག་བསྐྱར་
 ལྷ་སྤེལ་ཡིན་པ་ལྟས་ཡོད།

༡༢། ལས་བསྐྱོམས་ཤོག་གྲངས་ ༥༡ ནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ལོར་སྟན་པ་དེབ་སྐྱེལ་སྤྱི་འབྲུགས་ཀྱིས་
 (༡༠༡༠༡༥༡) རྩོན་སྟན་པ་གྲངས་ ༥༠༥ དེབ་སྐྱེལ་ལྷས་སྲོད་ཟིན་ཞིང་ལོ་རེའི་ནང་དེབ་སྐྱེལ་གྲངས་

༡༤ རྟེན་མོ་མོ། དེ་བཞིན་འབངས་མི་གང་ཡིན་ཞིབ་ཕྱོད་ལས་བརྗོད་མས་འདི་འོག་མཉམ་སྦྲུང་ རྟེན་མོ་
 ལྟར། ༡༥ ལྷན་ཡོད། ཅེས་དང་། ལས་བརྗོད་མས་ཤོག་གྲངས་ ༤༥ པའི་ནང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༦ ཟླ་
 ༩ རས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ བར་གྱི་དེ་བརྒྱུལ་གྱི་གནས་སྐབས། རྟོན་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༥༠༡
 ཞེས་གསལ་བས་རྟོན་བརྗོད་མས་དེ་བརྒྱུལ་བྱས་པའི་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༥༠༡ དང་ ༥༠༥ གང་ཡིན་ནམ།
 ལན། དེ་ནས་རྟེན་མོ་མོ་ ༡༠༠༦ ལོར་དེ་བརྒྱུལ་སྐོར་འདྲུགས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་དེ་གསལ་བྱས། ཅེས་ལོ་རྒྱུར་ན་
 སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ བར་གྱི་དེ་བརྒྱུལ་སྦྲུང་པའི་ཁ་གྲངས་དེ་བྱུར་སྦྲུང་། ༡ རང་
 གསལ་གྲངས་ ༥༠༡ ཡིན། ལས་བརྗོད་མས་ཕུལ་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་དུས་དེ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༥ ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་ན་དེ་བརྒྱུལ་སྦྲུང་པའི་ཁ་གྲངས་དེ་ ༥༠༥ ཡིན།

༡༦ ལས་བརྗོད་མས་ཤོག་གྲངས་ ༤༥ པའི་ནང་། ༡༧ ཚད་ལྡན་སྦྲུང་པ། ༡༥༡ ༡༧ ཡོང་གྲགས་སྦྲུང་པ།
 ༡༡༧ ༡༧ ཚད་འཛིན་སྦྲུང་པ། ༡༠ ཞེས་དང་། ཡང་། ཚེ་འདས་སོང་བ། ༡༥ ད་ལྟོ་གནས་སྐབས།
 སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༩༤༥ རྟོན་ལྡན་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༦༡ དང་ཡོངས་གྲངས་སྦྲུང་པ། ༡༡༩ ཚད་འཛིན་
 སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༠༥ ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྦྲུང་པ་ ༡༥ འདས་ཤོངས་སྤྱི་ཚེས་ལྷེ་ད་ལྟོ་གནས་
 ལྟངས་སྟེ། དེ་བརྒྱུལ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བརྗོད་མས་འཕོར་སྐབས་ལས་ཀྱང་ཚད་ལྡན་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༤ མང་
 དུ་སྤྱི་ན་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༥ ལྷུང་དུ་སྤྱི་ན་པ་མའོན་པས་འདས་ཤོངས་སྤྱི་ན་པ་
 ༡༥ ཚེ་ཚང་ཡོངས་གྲགས་སྦྲུང་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་སྦྲུང་པ་ ༤ ཚད་ལྡན་སྦྲུང་པར་བྱུར་པ་ཡིན་
 ནམ།

ལན། ༡༧ དེ་ནས་རྟོན་མོ་མོ་ཚད་ལྡན་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༥༡ སོགས་དེ་གསལ་བྱས་ཤོག་གྲངས་
 ༥༠༡ ལས་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༥ འདས་ཤོངས་སོང་ཚེ་སྤྱི་ཚེས་ལྷེ་ད་ལྟོ་སྦྲུང་པའི་ཁ་གྲངས་ ༩༤༥ ཡིན་
 ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཚད་ལྡན་སྦྲུང་པ་དང་ཡོངས་གྲགས་སྦྲུང་པའི་ཁ་གྲངས་བྱུར་གྲངས་ཚོར་སོང་
 འདུག་པས་དཔོངས་སེལ་བྱ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་ཡོད་ཚད་ ལྡན་སྦྲུང་པའི་གྲངས་ ༡༥༠ དང་
 ཡོངས་གྲགས་སྦྲུང་པའི་གྲངས་ ༡༡༥ ཚད་འཛིན་སྦྲུང་པ་གྲངས་ ༡༠ བཙས་རྟོན་བརྗོད་མས་སྦྲུང་པ་

གངས་ ༤༥༥ དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་ཞུ། ཞིབ་ཏུ་མཉམ་སྦྲུང་ཡིག་ཆར་གཟིགས་ཞིབ་ཡོང་བ་
ཞུ།

ག༽ བོད་ཀྱི་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་།

༡༽ ལས་བརྗེས་མོག་གངས་ ༡༠༠ ནང་། ༡༠༡ ལྡོ་རྒྱ་ནག་ཚན་རིག་པ་ Liu ཞུ་བས་འཁོར་ཡུག་
གི་དུས་དེབ་འདོན་ཐེངས་ ༥༧(༡༥) ནང་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་དདུལ་ཚུ་བཙོ་
ཐལ་ཆེན་མོར་དདུལ་ཚུ་བཙོ་སྲོད་བྱས་པ་དེས་ཉེན་ཚབས་ཡོད་སྐོར་གསལ་བ་དེར་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་དང་
ཕྱི་རྒྱལ་ཚན་རིག་པ་སྤུ་རུ་མེ་ལོན་ལུང་འབྲེལ་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་བགྱིས་པའི་གྲུབ་འབྲས་བུ་དུ་ནང་
དགག་ལེན་ཞུས། ཞེས་གསལ་བས། བོད་གསལ་དགག་ལན་གནང་བའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་
དང་། ད་ལྟོ་ཆར་དདུལ་ཚུ་བཙོ་ཐལ་ཆེན་མོ་ལྷ་མཐུད་བཙོ་སྲོད་གཏོང་རྒྱུར་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱས་
འཁོག་རྒྱུ་ཡོད་མེད་གསལ་བཤད་ཡོང་བ།

ལན། ༡། རྒྱ་རིགས་ཉམས་ཞིབ་པས་བོད་སྐྱེན་ཁག་གཅིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ཡང་བོད་
སྐྱེན་དེ་དག་གང་ནས་བརྗོ་སྐྱེན་བྱས་མེད་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲུངས་སྐོར་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་མེད། གང་ལྟར་
བརྟག་དཔྱད་བྱས་འབྲས་དུག་ཤེད་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཐེལ་དདུལ་ཚུ་ (methyl mercury) ཞེས་པ་དེ་བརྒྱ་
ཆ་གཅིག་ཙམ་སྤེ་ཚད་གཞི་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཐེལ་དདུལ་
ཚུ་འདི་ཚུ་གནས་ཉའི་གཟུགས་པའི་ནང་ཞུགས་པ་དང་མིས་ཉ་དེ་བཟས་ཆེ་དདུལ་ཚུའི་དུག་ནད་བྱུང་
གིས་ཡོད། དཔེར་ན་འཇ་མ་སྤྱིང་གི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ལས་ཉེ་ཉོང་ནི་དདུལ་ཚུའི་དུག་ནད་ཕོག་པའི་ཡུལ་
དཔེ་མཚོན་ཡག་ཤོས་སམ། ཡང་ན་སྤྱི་ཐེལ་དདུལ་ཚུའི་རྒྱུ་པས་ནད་སྲོན་དར་བྱུ་ཆེ་ཤོས་བྱུང་
བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་བརྗོད་ན་ཡུལ་ལྷང་དེའི་ནང་སྤྱི་ཐེལ་དདུལ་ཚུ་ལྡན་པའི་ཉ་ག་
བཟས་པའི་བྱིས་པ་དང་སྐུ་མ་རྣམས་ལ་དབང་རྩའི་དུག་ནད་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། འོན་
ཀྱང་འདིར་ལྷུ་ལགས་ལ་བོད་སྐྱེན་ནང་སྤྱི་ཐེལ་དདུལ་ཚུ་སྤྱི་ཐེལ་ཟེར་བ་དེའི་ཚད་གཞི་རྒྱུར་ཟད་ཅིག་
ཉེད་པ་རེད། དེས་ན་ཁོང་ཚོར་དྲི་བ་དང་པོ་དེ་ཉམས་ཞིབ་འདིའི་ནང་དུག་རྗེས་འདིའི་ཚད་འཛིན་ག་
ཚོད་བཞག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་འབྲས་གཞིབ་བརྗོད་བྱས་པའི་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་གང་བཞག་ཡོད་

དམ། ལྷིམ་བཏང་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུ་ལ་དུལ་ཞིབ་བྱེད་རྣམས་གྲངས་ཚད་ཞིབ་འཇུག་དང་གཏན་
 འཕེབས་བྱ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་དངོས་གནས་ཁག་པོ་ཞི་དགས་ཤིང་། དེ་འདྲ་ཡིན་
 དུས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རྣམ་ཐོའི་ནང་དུ་དུལ་ཞིབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་བཟུང་རྒྱངས་དང་ཁྲུངས་གཏུགས་མ་དཔེ་
 གསལ་པོ་མ་བཞོད་ཆོ་མཐའ་མའི་བྱུང་དོན་གང་མོན་ཡང་དོགས་གཞི་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ངེས་ཤིང་། ཁོང་
 ཚོས་པོད་རྣམ་ནང་དུ་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུའི་ཚད་གཞི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཙམ་སྡེ་མིན་ཏུ་ཉུང་ཏུ་ཐོན་པར་
 བཞད་ཀྱང་ང་ཚོས་ད་རམ་ས་ལའི་རྣམ་ཅིས་ཁང་གི་བཙོ་བལ་དང་བཙོ་བལ་བརྒྱེདས་པའི་རིན་ཆེན་
 རིལ་བུའི་བརྟག་དུལ་དཔེ་མཚོན་ཡོད་དོ་སྐྱེས་པའི་ནང་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བའི་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུའི་
 ཚད་གཞི་གང་ཡང་ཐོན་མེད། མི་མཐུན་པའི་ཁྲུང་པར་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་ཤིང་། དེས་ན་དྲི་བ་ལྷུ་ཡག་
 ལ་གལ་སྲིད་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུའི་ཚད་གཞི་ཐོན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ཆོ་དུལ་ཞིབ་བྱེད་རྣམས་
 དེའི་ཚད་གཞི་ཇི་བཟུང་དང་ལམ་ལུགས་ཇི་ཡིན་ཤེས་གལ་ཆེ་ལ། གཉིས་པ་ཚད་གཞི་ཐོན་པ་དེ་ཉིད་
 དངོས་འབྲེལ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་གཏོང་ནའང་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུ་དེ་ཉིད་གང་ནས་བྱུང་བ་ཤིང་དམ་
 ཅས་ལྷུ་རྒྱ་ཡིན།

གང་རྣམ་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུ་དེ་ཉིད་དུལ་ཚུ་བཙོ་བྱའི་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱུད་རིམ་རྣམས་སྲུ་བྱུང་བཞག་
 པ་ནི་མི་སྲིད་པ་ཤིང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ད་བར་སྡེ་མེད་དུལ་ཚུ་ (inorganic mercury) ལས་སྡེ་
 རྣན་དུལ་ཚུ་ (organic mercury) འབྱུང་རྒྱངས་ནི་སྲུ་ལའང་ཤེས་རྟོགས་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་
 སྡེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཞིག་སྡེ་རྣན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལ་འདི་ཏུ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད་འབྱུང་སྲིད་ཀྱི་མ་ཤིང་
 ཅས་ལྷུས་ནའང་མ་འགྲིག་པ་མེད། སྡེ་རྣན་དུལ་ཚུ་ལྷི་ཐེལ་ཞེས་པ་འདི་གཙོ་པོ་འཚོ་རྒྱུང་ངམ་སྲོག་
 རྒྱུང་མེད་པའི་འབྱུང་ཁྲུངས་ (anaerobic sources) དཔེར་ན་རྒྱུའི་ནང་གི་སྲ་སྲིན་ (bacteria)
 གྱིས་རྒྱུའི་ནང་ཡོད་པའི་སྡེ་མེད་དུལ་ཚུ་དེ་སྡེ་རྣན་དུལ་ཚུ་ལྷི་ཐེལ་དུ་རྣམས་འགྱུར་བཏང་བ་དང་།
 དེ་ཉམས་བཟས་ཀྱི་ཡོད་པར་བཞད་ཀྱང་ཉམས་རྣམས་འགྱུར་ཇི་རྣམ་བཏང་གི་ཡོད་མེད་རྣོར་ལ་ཚན་རིག་
 པས་ད་རྣམས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་གི་མེད། འགྱུར་རྒྱུ་ལ་འདི་ནི་རྣོག་འཛིངས་ཆེན་པོ་ཡོད་རྣམས་ད་
 རྣམས་གསལ་པོ་ཆགས་མེད། པོད་ནང་གི་པོད་རྣམ་བརྟག་དུལ་བྱས་པའི་ནང་དུ་ལྷི་ཐེལ་དུལ་ཚུ་

ཐོན་པ་དེ་གཅིག་ལྟམ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱོད་པོ་བཟོ་སྐྱུན་དང་བཙོ་བལ་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱུད་རིམ་སྐབས་སུ་
བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ན་འང་བཙོ་བལ་གྱི་ལག་ལེན་ཚད་ལྡན་ཞིག་གནང་ཡོད་ཚེ་དེ་འདྲ་བྱུང་
མིན་གྱི་མ་ཤེད། དེས་ན་རྒྱ་རིགས་ཉམས་ཞིབ་ན་མས་ལ་པོད་སྐྱུན་དེ་དག་ནང་དུ་དངུལ་རྒྱ་འབྱུང་
ཁངས་གང་ཡིན་པ་དང་། གལ་མེད་བྱུང་དོན་འདི་རོ་མ་ཡིན་ན་པོད་སྐྱུན་ནང་སྤྲི་བེལ་དངུལ་རྒྱ་དེ་
གང་ནས་སྐྱབས་པ་ཤེད་དམ། ཡང་ན་རིན་ཆེན་སྐྱོད་པོ་བཟོ་སྐྱུན་དང་བཙོ་བལ་ལག་ལེན་ནང་
བཙོག་རྒྱ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཤེད་དམ་བཙས་དོགས་འདི་ལྟ་བུ། གང་ལྟར་གནད་དོན་འདི་རིགས་
ཉམས་ཞིབ་གྱི་བྱུང་དོན་ནང་གསལ་པོ་མ་གཏོག་སྐབས་སྐྱོད་པོ་བཟོ་སྐྱུན་གྱི་དངོས་ཡིད་གནས་
རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ཤེས་གྱི་མིན་འདུག

གཉིས་པ། རིུ་ཡིས་སྐབས་འདིར་ལྗོད་སྟོམ་འདྲ་གཞུགས་གྱི་ཐབས་རྒྱུ་ (Mass Balanced Modeling Technique) ཞེས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་འདུག་པར་དེ་ནི་འདོད་རྒྱུ་གི་སྐོ་ནས་འདྲ་
གཞུགས་ལ་བཙོ་བལ་ཡོད་པའི་པོད་སྐྱུན་བཏང་རྗེས་དེའི་རྗེས་སྤྱོད་གྱི་འགྱུར་བར་དཔྱད་ཞིབ་གྱིས་
མཐར་ཐུག་ཇི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཚོད་བྱུང་གྱི་ཡོད་དུས་འདི་དཀའ་སྟོག་ཞིག་ཆགས་གྱི་འདུག
གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདི་ནི་འདྲ་གཞུགས་ལ་བཏག་ཞིབ་བྱས་པའི་བྱུང་འབྲས་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
དངུལ་རྒྱའི་ཚད་གཞི་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཐོན་པ་དེ་ཡང་ཐབས་རྒྱུ་འདིའི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་བའི་ཚད་
གཞི་དེའི་འོག་ལ་གནས་ཡོད་སྐབས་ཐབས་རྒྱུ་འདིར་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཚད་གཞི་གཏན་འཁེབས་
(Standard error) ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་གྱི་ཤེད། བྱས་ཅང་བསྐྱར་དུ་ང་ཚོས་ལྗོད་སྟོམ་འདྲ་
གཞུགས་གྱི་ཐབས་རྒྱུ་ལ་བརྒྱུད་དངུལ་རྒྱའི་ཚད་གཞི་ཉུང་ཉུང་ཐོན་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལ་རོས་
བསྐྱར་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། ཡང་བསྐྱར་ཁོང་ཚོས་སྐབས་འབྲས་འདི་རང་ལ་གཞི་བཞག་ཏེ་དངོས་
རྗེས་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་དཔྱད་ཞིབ་ (Material flow analysis) ལག་བསྐྱར་གྱིས་གལ་མེད་པོད་སྐྱུན་
ནང་ལ་སྤྲི་བེལ་དངུལ་རྒྱའི་ (methyl mercury) ཚད་ཞིག་འདི་ཡོད་ན་མིའི་ལྷུས་པོའི་ནང་ལ་ཚད་
གཞི་འདི་ཡོང་དགོས་ངེས་དང་། མིའི་གཞུགས་པོའི་ནང་ཚད་གཞི་འདི་ཡོད་ན་པོད་ནང་གི་པོད་མི་
ཚང་མས་རྒྱན་མ་ཚད་པར་ཉིན་ལྟར་པོད་སྐྱུན་བསྐྱུན་གྱིས་ཡོད་པས་བཙོག་རྒྱུའི་ནང་ལ་འང་ཚད་གཞི་

འདི་ཡོད་དགོས་པར་ཚོད་དཔག་སྲུང་སྲོལ་དུས་ཚཱུང་། བྱས་ཙང་འདི་ཡང་མངོན་དཔག་བྱས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་དམ་ཚད་གཞིའི་བཟག་དཔུང་གི་བྱུང་འབྲས་མ་རེད། གལ་སྲིད་མྱོད་སྤོངས་འབྲས་གཟུགས་གི་ཐབས་ཚུལ་འདི་རེས་བཟག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་རེས་པར་དུ་མིའི་ལུས་པོར་བཟག་དཔུང་དགོས་ཅིང་། མིའི་སྐྱ་དང་། རྒྱག་དེ་བཞིན་གཅིན་པའི་ནང་བཟག་དཔུང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནས་མིའི་ནང་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་ཇི་ཅམ་ཡོད་མེད་བཟག་དགོས།

ང་ཚོའི་ཉམས་ཞིབ་ནང་མིའི་རྒྱག་དང་གཅིན་པའི་ནང་ལ་དཔུང་རྒྱུ་བཟག་དཔུང་བྱས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱར་བཟག་དཔུང་བྱས་མེད། སྤྱིར་བཏང་སྐྱའི་བཟག་དཔུང་དེ་བཟང་བ་ཡོད་དེ་ལུས་པོའི་ནང་དུ་འདས་པའི་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་གནས་སྐངས་ནམས་ཉོགས་བྱུང་གི་ཡོད། རྒྱག་དང་གཅིན་པས་ཉེ་ཆར་གི་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་ཇི་ཡོད་གསལ་བར་བསྟན་གི་ཡོད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་བཟག་དཔུང་བྱེད་སྐབས་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་བསྟེན་མཁན་གི་གཅིན་པའི་ནང་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་པར་བོན་པ་ལྟར་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་མ་བསྟེན་མཁན་གི་གཅིན་པའི་ནང་དུ་འདས་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་པར་སྲོད་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་ཚོའི་རྒྱག་གི་ནང་དུ་འདས་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡོད་པ་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱག་དང་གཅིན་པའི་ནང་གི་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་དེ་ཉེན་ཁ་མེད་པར་ཡོངས་གྲགས་གི་ཚད་འཛིན་ normal ཞེས་པ་དེའི་ནང་གནས་ཡོད་པ་དང་། ཚད་གཞི་འདི་ནི་ཨ་རིར་ཡོད་པའི་འཁོར་ལུག་སྤྱང་སྐྱོབ་བརྟེན་གནས་ཁང་ Environmental Protection Agency (EPA) ཅས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་འཛིན་ standard ཡིན། བརྟེན་གནས་ཁང་འདི་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་མི་རྣམས་དཔུང་རྒྱུ་དང་འབྲས་ལོག་ཡོང་གི་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ནས་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་ཚད་གཞི་ safe levels གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་བྱུང་དོན་དུ་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་གཞི་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཉེན་ཁ་མེད་པའི་ཚད་གཞིའི་ནང་གནས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱབས་འདེར་ལེའུས་དཔུང་རྒྱུ་ཚད་ཞིབ་འཇུག་དེ་མིའི་སྐྱེང་ལ་བཟག་དཔུང་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད་དཔུང་རྒྱུ་མང་ཉུང་གི་ཚད་གཞི་དེ་ཡང་བཟག་དཔུང་བྱས་མེད། ཁོང་ནས་དོན་སྤྱིར་དུ་དཔེ་གཟུགས་ model སྤྱིག་པེད་སྐྱོད་བྱས་པའི་བརྒྱུད་ཁོར་ལོ་གི་མངོན་དཔག་གཞིར་བཞག་གི་སློ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་འདུག དེས་ན་དོན་དངོས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་

ལམ་གྱིས་སྐྱེ་ལྡན་དངུལ་རྒྱུ་ལོ་བརྒྱ་ཆ་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རིགས་འཛོལ་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་ཕན་ཐོགས་ཅ་བ་ནས་
མེད།

༡༥ ལས་བརྒྱུ་མས་ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩ རང་། ༥། ཡན་ལག་སྐྱེན་ཁང་དང་ཚོང་ཁང་ཁག་ནས་སྐྱེན་དང་
གསོ་རིག་ཐོན་རྫས་སྤྱིར་སྐྱོག་བྱས་པ་གྲངས་ ༡༦ ལ་སྐྱུས་ཚད་བརྟག་དཔྱད་བྱས། ཞེས་གསལ་བས།
གོང་གསལ་སྐྱེན་དང་གསོ་རིག་ཐོན་རྫས་རྣམས་སྐྱུས་ཚད་ཞན་དབང་གིས་སྤྱིར་སྐྱོག་བྱས་པ་ཞིག་གསལ།
རྒྱ་རྒྱུན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་སྐྱོག་བྱས་པ་ཡིན་མིན་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་རྗེས་
གནས་སྐབས་གའང་ཆགས་ཡོད་དམ།

ལན། ༡། སྐྱེན་དང་ཐོན་རྫས་སྤྱིར་སྐྱོག་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱུས་ཚད་ཞན་སྐྱོན་དབང་གི་མིན། སྐྱེན་པ་འགའ་ཞིག་
སོ་སོའི་ཉམས་སྤོང་དང་གོ་མས་གཤིས་དབང་གི་ནད་པར་སྐྱེན་གཏོང་སྤོལ་ཡོད་པ་ལྟར་སྐྱེན་འགའ་
ཞིག་ཡུན་རིང་མ་བཟང་བར་ཡན་ལག་གི་མཛོད་ནང་ལྟག་པ་དེ་རིགས་དབྱས་སྤྱི་ལྡངས་ཏེ་ཉམ་རུལ་
དང་འབྲུ་སྐྱོན་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་བྱ་ཡི་ཡོད། དེ་དག་ཡན་ལག་ཏུ་མ་བཞག་པར་དབྱས་སྤྱི་ལྡངས་
ཏེ་བརྟག་དཔྱད་རྗེས་ཕན་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་སྐྱེན་སྤོང་ཁང་ནས་བེད་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཐོན་རྫས་
འགའ་ཞིག་ཉེ་མི་མ་འཕྱོར་བར་ཡུན་རིང་ལྟག་པ་རྣམས་རྗེས་ཀྱི་རུས་པ་འཛོར་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་
དང་། འཛོར་བ་རྣམས་ལ་རྩིས་སེལ་བཀའ་འཁོལ་བསྐྱུལ་བ་དང་། འཛོར་མེད་པ་རྣམས་དུས་འགྲུང་
བྱེད་དེ་བཙོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༡༦ ལས་བརྒྱུ་མས་ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩ རང་། བརྒྱ་གསུམ་པ། སྐྱེན་སྤོང་དང་སྐྱེན་རྫས་ཉམས་ཞིབ་རྩི་ཚན།
རྩི་ཚན་འདི་བཞིན་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༠༡ ཉིན་གསུང་དུ་བརྟག་པ་དང་། ཞེས་གསལ་
བས་ལོ་ཁམས་འདི་ནོར་བར་སྟམ།

ལན། ༡། དེ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༠༡ ཚེས་ ༠༡ ཡིན་ལགས།

༡༧ ལས་བརྒྱུ་མས་ཤོག་གྲངས་ ༡༠༥ རང་། རྩིས་ལོའི་ནང་ལོ་ན་ ༦༥ ཡན་སོན་པ་དང་། ཉམ་ཐག་པ།
སྤྱི་ཞུ་བ་དང་། ལས་བྱེད། ནད་གཙོང་དང་གཞན་ཁག་བཅས་ལ་སྐྱེན་སྐྱོན་ཆ་ཚང་དང་། བྱ་བརྟུན།
སྤོང་སྐྱུག་མཚན་ནད་དུག་ཐབས། སྤོང་གཙོང་ནད་པ། གཞན་སྤོང་གསལ་བཅས་ལ་སྐྱེན་སྐྱོན་བྱེད་

བཅག་གནང་བ་བཅས་ཁྲིན་སྒྲོར་ ༤༩, ༧༧༩, ༠༡༦ ཆགས་འདུག་པ་ནི་བརྟུགས་འོས་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་
 སྤྱི་ལུ་མཚོང་།

ལན། ༤། རྩོན་སྐྱོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐད་བརྟུགས་བརྗོད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ།

ངེ། བདེ་ལེགས་སྐྱོན་ཁང་།

༡༥། ལས་བརྗོད་མས་ཤོག་གྲངས་ ༡༩༡ ནང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བཅའ་ཕྱོད་
 དུ་བོད་ཀྱི་རྩོན་ཅིས་ཁང་དཔུས་བརྗོད་ནས་ལོ་ངོ་ལྷ་བརྟུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒྲོར་ལ་གོང་ས་
 མཚོག་གིས་དང་རང་ཅག་བཅའ་ཕྱོད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལྟ་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྒྲོར་
 འཐུས་ཤོར་ཆེན་པོ་སོང་སྒྲོར་བཀའ་སློབ་ལྟུང་པོ་ལེགས་དོན་སྤོང་བཅང་ཐོག་འདི་ག་རྩོན་ཁང་གི་དོས་ནས་
 ལ་གོང་ས་མཚོག་གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྐོན་གྱི་ཆ་གས་ཙམ་སྐྱབ་སྦྱད། རང་ཅག་རིས་མེད་ཚོས་སྐར་ཁག་
 གི་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཅན་རྣམ་པའི་འཕྲོད་བསྐྱེན་ལྟ་སྐྱོང་གི་ལས་འགུལ་ཞིག་བརྩམས་སྐྱེལ་བྱས་ཁར། ཞེས་
 གསལ་བས། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཅན་ཇི་ཙམ་ལ་བརྟུག་དཔུད་བྱས་ཡང་པ་དང་། དེའི་ཁོངས་ནས་འཕྲོད་
 བསྐྱེན་ལྟ་སྐྱོང་གི་ལས་གཞི་གང་དང་གང་བརྩམས་ཡོད་མེད། ད་ལྟོ་ཆར་སྐྱ་མཐུད་བཞིན་པ་ཡིན་
 མེན་བཅས་གསལ་བཤད་ཡོང་བ།

ལན། ༡། ལྷུ་འི་ཟླ་རྩོན་བདེ་རྩོན་སྤྱི་བྱུ་བསྐྱེན་པ་ས་འདུ་ཚང་ཆེ་བརྟན་དེ་རྗེ་ལགས་ནས་མཛད་བྲེལ་ལ་སྒྲོམ་
 མེད་གཤམ་གསལ་གཞིས་སྐར་སོ་སོར་དོ་ལེགས་ཀྱིས་དགོན་རྗེ་གྲུ་ཚང་ཁག་དང་། བརྟན་དགོན་ཁག་
 སོ་སོའི་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཅན་ཁྲིན་བརྗོད་མས་ ༡༠༥ ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་གནས་བབ་ལ་ལེགས་པར་བརྟུག་
 དཔུད་བྱས།

༡༦། རྩོག་ཞིས་བེལ་གོ་བ་ལུགས་བསམ་དང་བདེ་སྐྱར། རྟོན་སྐྱར། རོ་གྲངས།

- ༡། སེར་བྲེས་མཁན་རྩོན་གྲུ་ཚང་། ༡༧
- ༢། སེར་སྐྱད་ཐོས་བསམ་ནོར་སྤྱིང་གྲུ་ཚང་། ༡༧
- ༣། བཀྱིས་རྩོན་པོ། ༤
- ༤། རྗོང་དཀར་ཚོས་རྗེ། ༤

༡། ལས་གཞི་འདི་ཁོངས་གཙོ་པོ་དཔེ་བྲིད་དགོ་གནས་ལེ་ལེ་གསུགས་གཞིའི་གནས་བབ་ཞིབ་ཚགས་
 བརྟག་དཔྱད་ལྷན་པ་དང་རྒྱུགས་། དགོས་དེས་སྐྱོན་བཅོས་ལས་སྐྱོན་དང་། དེ་བཞིན་ནད་རིགས་སྐྱོན་
 འགོག་གཞན་ཡང་རྒྱུན་རྒྱུན་ཟས་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲོད་བསྐྱེད་གཙུག་ལྷན་གྱི་ལས་ཆེད་སྐོར་སྐོབ་
 སྐྱོན་འབྲུལ་རྒྱ་ཁོན་ཡིན།

༡། འདི་ག་འཛིན་སྐྱོད་ནས་དཔེ་བྲིད་དགོ་གནས་ལེ་ལེ་ཆེ་མཐོང་སྐད་འདི་གའི་སྤྱི་ཁྲབ་སྐྱོན་པ་ས་འདུ་
 ཚང་ཆེ་བརྟན་དོན་ལགས་ནས་ཁོང་ནས་ལེ་ལེ་གསུགས་གཞིའི་གནས་བབ་བརྟག་དཔྱད་ལྷན་གྱི་སྤྱུགས་
 འགན་ཆ་ཚང་བཞིས་རྒྱ་ལྷན་པ་མ་ཟད། འབྲུང་འབྲུང་འདི་ཉིད་ལྷན་ལྷན་ལག་བསྐྱར་འབད་བཅོན་
 ལྷན་འཆར་ཡོད་ཀྱང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་གནས་ལེ་ལེ་སྤྱི་ཁྲབ་སྐྱོན་པ་ཁོན་མ་གཏོགས་སྐྱོན་པ་གཞོན་པ་
 ཚོར་དེ་ཙམ་གྱི་ཡིད་ཆེས་སྐོར་འགོལ་གནད་གི་མེད་པའི་ཕྱོད་ཚོར་ཞིག་ལྷན་པ་དང་། ལྷན་པར་སྤྱི་ཁྲབ་
 སྐྱོན་པར་མཛད་ཀྱིས་ཆེ་བའི་དུས་ཚོད་སྐབས་བསྐྱོན་དགོས་ཁར། དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆེ་ཁག་ནས་ཆགས་
 ཡུལ་ས་ཐག་རིང་བའི་བསྐོར་བསྐོར་དཀའ་ངལ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལས་འདི་ཉིད་ལྷན་ལྷན་
 འག་བསྐྱར་ལྷན་ལྷན་པ་ལྷན་མེད་བཅས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་དུ། འཕྲོད་བསྐྱེད་ལས་ཁྲུངས་ནས་
 སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༥ ལ། །།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༤ ནང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༡ བར་གྱི་སྐབས་དེའི་སྐྱེལ་གྱི་གནས་སྟངས།

ཁྲིམས་སྐབས་ཁྲིམས། ༥༠༢ ཁྲིམས་གྲངས། ༣༥༣ Male-353 ཁྲིམས་གྲངས། ༡༤༩ Female-149 ་

༡། ཚད་ལྡན་སྐབས་ཁྲིམས། (Qualified Registered Practitioner-QMP) ༣༥༣

ཁྲིམས་གྲངས་ ༡༣༠ དང་ཁྲིམས་གྲངས་ ༢༢༣ ་

༢། ཡོངས་གྲགས་སྐབས་ཁྲིམས། (Registered Medical Practitioner-RMP) ༡༣༩

ཁྲིམས་གྲངས་ ༡༢༣ དང་ཁྲིམས་གྲངས་ ༡༦ ་

༣། ཚད་འཛིན་སྐབས་ཁྲིམས། (Certified Registered Practitioner-CRP) ༡༠

ཁྲིམས་གྲངས་ ༧ དང་ཁྲིམས་གྲངས་ ༣ ་

ཁྲིམས་འདུག་སྐབས་ཁྲིམས། ༡༧ ཚད་ལྡན་སྐབས་ཁྲིམས་ ༣ ཡོངས་གྲགས་སྐབས་ཁྲིམས་ ༡༤ དེའི་ནང་གནས་སྐབས་ཁྲིམས་ ༡༦ ཁྲིམས་གྲངས། ༡༧ ་

དུས་འདིའི་གནས་སྟངས། ཁྲིམས་ཁྲིམས་གྲངས། ༤༦༥

ཚད་ལྡན་སྐབས་ཁྲིམས་གྲངས། ༣༥༠ དང་ཡོངས་གྲགས་སྐབས་ཁྲིམས་ ༡༢༥ ཚད་འཛིན་སྐབས་ཁྲིམས་ ༡༠

དེའི་ནང་གནས་སྐབས་ཁྲིམས་ ༡༤༤ ཁྲིམས་གྲངས། ༡༤༡ ་ བཅས་ཡོད་པ་ཡིན། ་